

IN FOCUS

În luna februarie 2016, consorțiul condus de Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) în cooperare cu Curtea Constituțională a Republicii Lituania și Facultatea de Drept German de la Universitatea din Varșovia în calitate de membri, a început punerea în aplicare a proiectului finanțat de UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova” (EuropeAid 136903/DH/SER/MD).

Primul Buletin informativ al proiectului a fost publicat în luna octombrie 2016. Cel de-al doilea buletin informativ, pentru perioada octombrie 2016—februarie 2017, a fost publicat în martie 2017. Al treilea buletin informativ cuprinde perioada februarie—august 2017.

Mai mult:

- Proiectul a continuat să îmbunătățească procesele analitice și de cercetare în cadrul CCM prin instruirea și dezvoltarea continuă a resurselor umane;
- A fost asigurat accesul la bazele de date, proiectul a asigurat durabilitatea activității de cercetare și a continuat să lucreze la pregătirea catalogului bibliotecii. Echipa proiectului a elaborat o analiză comparativă pentru a identifica cele mai bune modalități de organizare a materialelor ce țin de jurisprudență în vederea optimizării accesului;
- Instruirile cu subiectul *Drepturile Omului în Dreptul Constituțional* au fost organizate în principal pentru judecători și personalul Direcției Juridice—Biroul de Evidență, Direcția Expertiză Juridică, Direcția Cercetare și Analiză, și în special pentru asistenții judiciari;
- Consultările zilnice/săptămânale cu judecătorii CCM și profesioniștii din domeniul juridic privind cauzele aflate pe rol, teoriile fundamentale, aspectele constituționale comparative, jurisprudența CEDO etc. sunt în curs de desfășurare, precum și asistența în elaborarea și furnizarea hotărârilor CCM bine fundamentate și
- În perioada de raportare, echipa de experți a oferit asistență autorităților pentru elaborarea în continuare a noii legislații privind CCM;
- Proiectul a sprijinit instituția beneficiară în desfășurarea campaniei de sensibilizare prin organizarea conferințelor de presă, oportunităților media și ședințelor informative. Au fost organizate instruirii comune pentru CCM, jurnaliști și reprezentanții ONG-urilor;
- 3 articole adiționale au fost publicate în ziarul selectat și a fost realizat un nou material video promoțional privind CCM;
- Raportul Comparativ privind Jurisprudența CCM și a CtEDO a fost realizat;
- Formarea competenței lingvistice în limba engleză pentru judecători și personalul CCM este în curs de desfășurare și va continua.

Acest proiect
este finanțat de
Uniunea Europeană

DEUTSCHE STIFTUNG FÜR
INTERNATIONALE RECHTLICHE
ZUSAMMENARBEIT E.V.

THE CONSTITUTIONAL COURT
OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

Szkoła Prawa Niemieckiego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warszawski
www.spn.wpia.uw.edu.pl

Acest proiect este implementat de
Fundația Europeană pentru Cooperare Internațională (IRZ)
în consorțiu cu
Curtea Constituțională a Republicii Lituania și
Fundația Universitară "Szkoła Prawa Niemieckiego w Warszawie"
(Facultatea de Drept German din Varșovia)

ACTIVITĂȚI IMPLEMENTATE

Ziua Ușilor Deschide pentru Primari

La 15 martie 2017, proiectul UE “Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova” a facilitat organizarea evenimentului CCM Ziua Ușilor Deschise pentru reprezentanții autorităților locale din Republica Moldova. Până la 50 de persoane au participat la eveniment, în timpul căruia, în afară de a vizitarea sediului Curții Constituționale, primarii din întreaga țară au avut posibilitatea de a face schimb de opinii cu președintele Curții Constituționale.

Evenimentul a fost co-organizat de Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM). Proiectul UE va continua să sprijine CCM în organizarea evenimentelor similare pentru diferite grupuri țintă.

Vizita la Curtea Constituțională a Republicii Lituania

În perioada 4-7 aprilie 2017, proiectul UE “Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”, a organizat vizita de documentare pentru judecătorii și personalul CCM la Curtea Constituțională a Republicii Lituania.

Pe parcursul celor trei zile de lucru la Vilnius, delegația a avut întâlniri cu Președintele Curții Constituționale a Lituaniei, șefii direcțiilor și judecătorii Curții Constituționale a Lituaniei și a discutat despre cele mai importante decizii judecătorești privind dezvoltarea doctrinei constituționale a drepturilor omului. Delegația a fost deosebit de interesată de problemele privind admisibilitatea cererilor depuse de către instanțele ordinare și sistemul de organizare a Curții Constituționale.

La 5 aprilie, delegația a vizitat Judecătoria din orașul Druskininkai și a avut întâlniri fructuoase cu judecătorii instanței. În cadrul discuțiilor au fost abordate aspectele procesului de implementare a reformei sistemului judiciar din Lituania și aspecte privind sistemul operațional online al dosarelor.

De asemenea, au fost organizate întâlniri cu Președintele Seimas (Parlament), membrii Comisiei pentru Afaceri Juridice a Seimas, Președintele și judecătorii Curții Supreme, precum și reprezentanții Ministerului Justiției al Republicii Lituania. Discuțiile și schimbul de opinii s-au axat pe diferite aspecte jurisprudențiale, în special cu privire la jurisprudența recentă a CEJ și CEDO privind Republica Lituania.

A treia Ședință a Comitetului de Coordonare

La 10 aprilie 2017, cea de-a treia ședință a Comitetului de Coordonare a proiectului UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova” a avut loc în incinta Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Ședința a fost prezidată de către Președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova și s-a desfășurat cu participarea reprezentanților Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Cancelariei de Stat, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor și Curții Constituționale, precum și reprezentanților Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit (IRZ), Curții Constituționale a Republicii Lituania și membrilor echipei de implementare a proiectului.

Acest buletin informativ este publicat de către proiectul UE “Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”

Comitetul de Coordonare a avut un schimb de opinii cu toate părțile implicate privind implementarea planului de lucru al proiectului și a discutat activitățile planificate pentru următoarea perioadă de implementare.

Comitetul de Coordonare a salutat în mod unanim evaluarea pozitivă a implementării proiectului de către toate părțile interesate, a aprobat al doilea Raport Intermediar pregătit de echipa proiectului și a avizat planul de lucru și bugetul proiectului pentru perioada rămasă.

Viitorii juriști au făcut cunoștință cu activitatea CCM

La 4 mai 2017, Curtea Constituțională (CCM) a găzduit un grup de studenți din anul I ai Facultății Economie Generală și Drept a Academiei de Studii Economice a Moldovei, care au valorificat oportunitatea de a afla mai multe despre activitatea CCM. La deschiderea evenimentului, grupul de studenți a fost salutat de către Președintele CCM. Astfel, în prima parte a evenimentului, viitorii juriști au fost informați despre hotărârile de referință ale CCM și impactul pentru

generații pe care îl produc acestea. O incursiune în evoluția jurisdicției constituționale, organizarea și activitatea CCM a fost efectuată de către judecătorul CCM, Veaceslav Zaporojan, care a oferit și răspunsuri la întrebările din audiență privind jurisprudența CCM. De asemenea, studenții au aflat mai multe despre atribuțiile CCM.

În continuare, fostul judecător al Curții Constituționale a Lituaniei și Expertul Cheie al proiectului UE “Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”, Toma Birmontiene a efectuat o trecere în revistă a aspectelor care țin de dimensiunea europeană a activității CCM.

Elevii de la Liceul “Ștefan cel Mare și Sfânt” din orașul Grigoriopol au făcut cunoștință cu activitatea CCM

La 17 mai 2017, Curtea Constituțională a găzduit un grup de elevi de la Liceul “Ștefan cel Mare și Sfânt” din orașul Grigoriopol, care au avut parte de prezentări pe dimensiunea activității CCM și implicațiile acesteia în promovarea valorilor democratice europene în Republica Moldova.

Elevii au fost salutați de judecătorul CCM Aurel Băieșu și Secretarul General al CCM Diana Balan, care au prezentat structura și atribuțiile Curții. Fostul judecător al Curții Constituționale din Lituania și Expertul Cheie al proiectului UE “Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”, Toma Birmontienē a accentuat dimensiunea europeană a activității CCM.

În final, elevii au avut posibilitatea să adreseze întrebări privind activitatea CCM și impactul ei asupra vieții cotidiene a cetățenilor.

Ciclul de instruiți cu ocazia Zilei Europei

La 12 mai 2017, la Curtea Constituțională (CCM), Ziua Europei a fost marcată prin găzduirea studenților de la Facultatea Drept și Relații internaționale din cadrul Universității de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” și Universitatea Americană din Moldova.

Studenții au fost salutați de judecătorul CCM, Veaceslav Zaporojan și Secretarul General al CCM, Diana Balan, care au prezentat structura și atribuțiile Curții.

Fostul judecător al Curții Constituționale din Lituania și Expertul Cheie al proiectului UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”, Toma Birmontienė a accentuat dimensiunea europeană a activității CCM.

În final, viitorii juriști au avut posibilitatea să adreseze întrebări privind activitatea CCM și impactul acesteia asupra avansării parcursului european al Republicii Moldova.

Doctoranzii Școlii Doctorale a ASEM și USPEE întruniți la Curtea Constituțională

La 29 mai 2017, un grup de doctoranzi ai Școlii Doctorale a Academiei de Studii Economice (ASEM) și Universității de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” (USPEE) au participat la masa rotundă organizată la Curtea Constituțională (CCM) cu genericul „Noile tendințe în dezvoltarea doctrinei constituționale”.

Participanții mesei rotunde au avut parte de prezentări privind mandatul CCM și dimensiunea europeană a jurisprudenței constituționale a Republicii Moldova și noile tendințe din acest domeniu.

Judecătorul CCM, Veaceslav Zaporojan a prezentat organizarea și activitatea CCM în cadrul modelului european de funcționare a acesteia, precum și noile tendințe în jurisprudența CCM pentru anul 2016.

Mai multe despre dimensiunea europeană a activității CCM doctoranzii au aflat de la fostul judecător al Curții Constituționale din Lituania și Expertul Cheie al proiectului UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”, Toma Birmontienė. Expertul Cheie a întreprins o analiză comparativă a jurisprudenței constituționale a curților din Uniunea Europeană și cea a CCM și a remarcat natura similară a activității CCM cu a instanțelor de contencios constituțional european.

Cel mai bun Jurnalist Constituțional 2016

La 30 mai 2017, la Curtea Constituțională a avut loc ceremonia de înmânare a premiilor câștigătorilor concursului „Cel mai bun jurnalist constituțional 2016”. Dna Ana Bejenaru, reporter la postul public de televiziune „Moldova 1” și dna Ileana Pîrgaru, reporter TVR Moldova, au devenit câștigători ai acestui concurs și au primit diplome și premii înmânate de fostul președinte al Curții Constituționale și liderul echipei proiectului UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”.

Ceremonia de premiere a avut loc în Sala de Ședințe a CCM, în prezența actualilor judecători CCM și a judecătorilor CCM în demisie, a membrilor echipei proiectului UE și a experților internaționali de nivel înalt invitați la eveniment. Participanții la concurs au fost evaluați în baza dosarelor depuse pentru anul 2016, iar criteriile de selecție a învingătorilor au inclus valoarea adăugată pentru societate, respectarea normelor deontologiei jurnalistice, dar și prezența la ședințele și evenimentele CCM.

Acest buletin informativ este publicat de către proiectul UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”

Scopul concursului a fost de a spori gradul de conștientizare în societate și mass-media cu privire la funcțiile și activitatea Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Conferință—Justiția Constituțională în Societatea Democratică

La 30 mai 2017, proiectul UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova” a organizat conferința – „Justiția Constituțională în Societatea Democratică”, care a avut loc la Curtea Constituțională a Republicii Moldova. La conferință au participat actualii judecători ai CCM și judecătorii CCM în demisie, secretariatul Curții Constituționale, precum și reprezentanții profesiilor juridice, ONG-urilor și mass-media din Republica Moldova.

La deschiderea conferinței, judecătorul CCM Aurel Băieșu a salutat participanții și a subliniat prioritatea reglementărilor internaționale în domeniul drepturilor omului. Un mesaj de salut a fost prezentat de ex-președintele CCM, Alexandru Tănase.

Discursuri relevante genericului conferinței au fost prezentate de către Jean-Louis Laurens, fostul Director General al Direcției Planificare Strategică și Afaceri Politice a Consiliului Europei, precum și de Ambasadorul Mamuka Jgenti, Toma Birmontiene și Gábor Attila Tóth, Experți Cheie în cadrul proiectului UE. Prezentările au fost urmate de dezbateri cu participanții la conferință.

La Conferință, EC4 a prezentat publicului Raportul Comparativ recent elaborat privind Jurisprudența CCM și CtEDO. Raportul comparativ a fost elaborat de echipa de experți formată din DI Mesonis (Lituania), Dna Sledzinska-Simon (Polonia), Dna Hanganu (Republica Moldova) și DI Jgenti (KE4, Georgia). Raportul analizează jurisprudența a două instanțe și face recomandări concrete cu privire la modul de utilizare mai eficientă a oportunităților oferite de activitatea CCM.

Aceste recomandări se adresează în special avocaților, precum și organizațiilor neguvernamentale și judecătorilor din Republica Moldova. Raportul poate fi consultat pe site-ul CCM și pe pagina web a proiectului UE.

Olimpiada Studențească—Concursul de Procese Simulate în Dreptul Constituțional

La 19 iunie 2017, pentru prima dată, în fața Curții Constituționale (CCM) pledează studenți la drept din 8 universități din țară, în cadrul Concursului de Procese Simulate în Dreptul Constituțional. Finala concursului va avea loc vineri, 23 iunie.

Judecătorul CCM, Veaceslav Zaporozan a salutat disponibilitatea viitorilor juriști să participe la acest concurs, care este o premieră pentru țară. Potrivit judecătorului CCM, lansarea concursului este o dovadă a faptului că „atât Curtea Constituțională a Republicii Moldova, cât și instanțele judiciare devin parteneri cruciali în realizarea strategiei de dezvoltare a Uniunii Europene „Europa 2020” de a stimula și de a menține dezvoltarea domeniului dreptului”.

Expertul Cheie al proiectului UE „Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova,” Mamuka Jgenti a opinat că în perioada recentă, în domeniul drepturilor omului, în Republica Moldova s-au produs schimbări majore datorită activității CCM. În acest sens, expertul a declarat: „Acest concurs constituie un exercițiu care va deschide mai multe oportunități participanților, în calitate de viitori juriști și avocați. Iar aceasta devine și mai actual în contextul oportunităților de apărare a drepturilor

Acest buletin informativ este publicat de către proiectul UE “Suport pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova”

fundamentale prin ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate în fața CCM, atunci când sunteți parte a unui litigiu în instanță, avocat sau judecător”.

Universitățile participante – 8 la număr – sunt din întreaga țară: ASEM, ULIM, USM, USEM, USPEE „Constantin Stere” din Chișinău, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul și Universitatea de Stat din Comrat.

Scopul acestei școli de vară este de a oferi studenților atât cunoștințe practice, cât și teoretice în domeniul justiției constituționale. Prezentările experților abordează subiecte precum activitatea și jurisprudența CCM, jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, libertatea de exprimare și religia, dreptul la viața privată și de familie.

Echipa proiectului:

DI Volkmar THEOBALD, Lider de echipă, Expert cheie privind Dreptul Constituțional;

Prof. Dr. Toma BIRMONTIENÉ, Expert cheie privind Curtea Constituțională;

Prof. Dr. Gábor Attila TÓTH, Expert cheie privind Jurisprudența Constituțională;

Ambassador Mamuka JGENTI, Expert cheie privind Jurisprudența CEDO;

Dr Ana ROTARI, Ofițer de proiect;

Dna Olesia GARBUS, Asistentă de proiect.

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:

Dna Victoria NEAGA, Manager de proiect, Victoria.NEAGA@ceas.europa.eu.

Scopul acestui concurs, organizat în premieră pentru Moldova, este să ofere posibilitatea studenților să aplice în practică cunoștințele teoretice acumulate și să dezvolte abilitățile practice de pledanți în fața CCM. La finalul concursului – în ziua de vineri, 23 iunie 2017 – echipelor participante li s-au acordat diplome de grad și certificate de participare.

În premieră—școala de vară sub egida Curții Constituționale

În zilele de 20-22 iunie 2017, pentru prima dată în Republica Moldova, sub egida Curții Constituționale (CCM) este organizată o școală de vară pentru studenții la facultățile de drept din întreaga țară. Școala de vară se desfășoară în localitatea Vadul lui Vodă, sub genericul „Jurisdicția constituțională – remediu efectiv de protecție a drepturilor omului.”

În calitate de experți pentru viitorii juriști participă Alexandru Tănase – Președinte al CCM în perioada 2011-2017 și membri curenți ai CCM, Președintele și Secretarul General al Curții Constituționale din Lituania, fostul Vice-președinte al Curții Constituționale din Georgia și alți experți locali și internaționali.